

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 254. An & qualiter accusator criminis contrabat irregularitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

humanam societatem necessarium sit, ut communitas vel Princeps tanquam caput illius habeat jus puniendi singulos de communitate, etiam, si opus est morte, quemadmodum homo, etsi non sit Dominus membrorum suorum, sed custos, si tamen illorum aliquid corpori nocivum esse incipiat, potest illud tollere, & abscindere, permittente Deo Domino illorum, ne totum corpus pereat.

Quest. 253. An & qui cooperantes ad mortem justam rei incurrant irregularitatem?

Resp. Omnes, qui publica Authoritate aut vi illius iuste cooperantur, etsi non ita propinque ad prolationem sententiae sanguinis, sive mortis, sive mutilationis, vel ad executionem illius, sunt irregulares, etsi enim delictum nullum per hoc committant, quia tamen tales effundendo sanguinem à perfecta lenitate Christi, quam is in Altari offert Deo Patri, representanda recedunt, merito arcentur per irregularitatem ab Ordinibus (qui omnes referuntur ad Eucharistiam seu Altaris Sacramentum) suscipiendis vel susceptis exercendis, & à representanda persona Christi. Unde & hæc irregularitas non est tam poena quam moralis inhabilitas ad ministerium Altaris, juxta *c. suscepimus. in fin. h. t. D. Tho. 2. 2. q. 40. a. 2. in corp. Nav. in man. c. 27. n. 205. in fine. Pirh. h. t. num. 94.* tales autem sunt Accusatores, Delatores, Judices, Assesores, Consultores, Advocati, Testes, Notarii, sententiam scribentes, dictantes, subscribentes, quorum singuli, quia plures continent quaestiones, de singulis in particulari agendum in seq.

Quest. 254. An & qualiter Accusator Criminis contrahat irregularitatem?

1. Resp. Primò: Sive Clericus, sive Laicus accusans vel denuncians aliquem coram Judice Laico criminaliter de delicto morte vel mutilatione digno directè, non ad privatum interesse, sed ad vindictam publicam, secutà morte vel mutilatione accusati, sit irregularis. Covar. in *Clem. unic. h. t. p. 2. §. 5. num. 1.* Suar. de *conf. d. 47. §. 2. num. 10.* Avil. de *conf. d. 5. §. 2. du. 10.* Pirh. *h. t. num. 101.* Quia, eam tunc Judex infligat poenam ad instantiam accusatoris, hic est causa mortis vel mutilationis reo illatae, non obstant, quòd accusator protestetur, se quidem petere, ut puniatur reus, sed citra mortem vel mutilationem; eam talis protestatio vana sit, nihilque operetur. Quippe contraria ipsi accusationi, per quam directè Judex inducitur ad poenam sanguinis infligendam; cum requisitus ab accusatore ex officio debeat secundum leges judicare & punire.

2. Resp. Secundo: Quòd si tamen Accusator, sive Clericus, sive Laicus non accusaret criminaliter, sed civiliter petendo præcisè injuriæ & damni sibi illati reparationem, etiam petendo, ut puniatur poenà pecuniaria sibi in dictam reparationem applicandà, non sit irregularis, etiamsi Judex deim infligat poenam mortis vel mutilationis, idque accusator Clericus prævideat; cum tunc mors illa sequatur per accidens & accusatori non imputetur. Covar. *l. c.* Suar. *l. c. num. 2.* Avil. *l. c. du. 9.* Mol. de *just. tr. 3. d. 8. n. 3.* Pirh. *num. 102.* Barb. in *c. Prælati. h. t. in 6.* & ibi DD. communiter. Arg. *cit. c. & c. postulasti. h. t. in 6.* idque, etiamsi Clericus capiat aut detineat (aut indicet, ubi capi possit) malefactorem deprehensum, eumque pro suo interesse Judici tradat. Covar. *l. c. num. 3.* Barb. *l. c. n. 4.* modò tamen expressè protestetur in ipso Judicio, se non petere vindictam criminis, sed solum in ordine ad justum suum interesse acculare, AA. iidem juxta *cit. c. Prælati.* Idque etiam coram Judice seculari, dum Accusator est Clericus, quia præmissa illa protestatione in accusatione civili non censetur cooperatio ad mortem, sed justa defensio & excitatio ad satisfactionem sibi præstandam. Omisà verò illà, accusans de crimine digno morte vel mutilatione indirectè censetur causa mortis, quæ tamen indirectè voluntas retractari censetur per illam protestationem. Suar. *l. c. Laym. l. c. c. 7. n. 5.* Quamvis autem *cit. c. 2. h. t. in 6.* solum fiat mentio de Clericis, quòd incurrant irregularitatem, si accusent non præmissa protestatione, idem tamen dicendum de Laicis. Covar. *l. c. num. 1.* Nav. *l. c. num. 213.* Suar. *cit. §. 2. n. 6.* Avil. *l. c. §. 2. du. 9. §. 6.* Pirh. *num. 108.* quia per hoc laicis non imponitur novum gravamen, sed potius tanquam remedium inventum ad irregularitatem evitandam offertur, est tamen quòd ad illam irregularitatem inter Laicos & Clericos distinctio, quòd hi, si omisà protestatione accusent, fiant irregulares, ex Homicidio illicito, quia illis prohibitum accusare in causa sanguinis sine protestatione. *c. postulasti. h. t. Gl. ibid. in fine.* Laici verò, etsi non præmittant omittendo protestationem, sunt irregulares ex defectu perfectæ lenitatis. Nav. Avil. Pirh. *l. c. cit.* Porro hæc protestatio expressa sufficit ad evitandam irregularitatem, etiamsi ficta sit, & Accusator in animo velit & optet, ut accusatus occidatur, ut Covar. *l. c. §. 5. n. 2.* Avil. *l. c. Laym. cit. c. 7. in fine.* Mol. *l. c. d. 8. num. 4.* Pirh. *n. 104.* contra Nav. *cit. c. 27. num. 226.* Diaz. in *pract. crim. c. 102. num. 15.* & alios citatos à Barb. in *c. 2. h. t. in 6. num. 9.* Ex ea ratione, quòd irregularitas, utpote inducta solum jure Ecclesiastico, non præcipiente, nec puniente directè actus internos, & quia actus ille internus non influit in Homicidium, utpote incognitus Judici, non incurritur irregularitas per actum illum internum, sicut & contra ea incurritur omissione illius externæ protestationis, licet accusator internè habeat voluntatem, ut non occidatur; quia canones externam protestationem requirunt, & retenta in mente voluntas nihil operatur. Et hæc, etiam in foro conscientie, ut Pirh. *num. 104.* cum Diaz. *l. c. n. 16.* Item sufficit dicta protestatio ad evitandam irregularitatem, etiamsi accusanti sit certum moraliter, judicem poenam mortis illaturum, modò non inducatur ad iniquam sententiam ferendam, v. g. dum accusator verum delictum deferret, quia tamen illud probare non posset, inducit falsos testes, qui accusatum convenirent. Pirh. *num. 105.* citans Suar. *cit. §. 2. num. 8.* Arg. *c. 2. h. t. in 6.* Item si Clerici civiliter accusent non solum de injuriis suæ personæ aut suæ Ecclesie allatis, sed etiam de illatis parentibus, fratribus, liberis, propinquis, aliisque ita conjunctis, ut damnum vel injuria in ipsum redundet Accusatorem. Nav. *l. c. n. 213.* Covar. *l. c. n. 1.* Laym. *l. c. n. 5.* Pirh. *cit. n. 105. in fine;* fieret tamen irregularis etiam factà illà protestatione, si apud Judicem secularè accusaret civiliter extraneum quempiam alium de illatis ei damnis, si accusato mors deim infligeretur. Arg. *c. 2. h. t. in 6.* Suar. *l. c. num. 11.* Covar. *l. c. num. 4.* Nav. *l. c. n. 204.* Pirh. *num. 109.* ex ea ratione; quòd defensio juris proprii maximè sit naturalis, ac ideo

specia-

specialiter à jure concessum, damnum sibi illatum prosequi in judicio per Accusationem, junctâ illâ dictâ protestatione, etsi id occasio Judici sit inferendi mortem vel mutilationem, quod ipsum non est extendendum ad causam extranei cujuscurque. Denique quamvis consultum sit, quin & praxi usque receptum, protestationem fieri statim sub initium unâ cum accusatione, sufficit tamen facta ante prolationem sententiæ, siquidem Voluntas, quam Clericus accusans omniâ protestatione habere censetur, ut accusatus occidatur, revocatus per protestationem postea factam ante sententiam, adeoque evitatur irregularitas, non secus, ac ea evitatur post revocationem Homicidii factam ante executionem illius, etsi hæc subsequatur. *Suar. l. c. num. 2. Avil. l. c. num. 9.* De cætero plures sunt casus, in quibus ad vitandam irregularitatem dicta protestatio non est necessaria, & primò quidem, dum accusatio est de crimine levi seu non merente mortem, dum nihilominus judex accusatum afficit morte vel mutilatione; quia inficitia vel malitia Judicis non debet nocere accusatori. *Covar. l. c. num. 3. not. 9. Nav. cit. num. 204. Avil. cit. num. 9. Diaz. pract. crim. c. 102. num. 13. Pirh. num. 10. Arg. c. postulasti. h. t. Idem est, dum Judex accusatum de crimine levi condemnet ad mortem ob alia delicta; quia id accusanti per accidens est. Nav. Pirh. *ll. cit.* Secundò dum Clericus, sive Laicus, sive civiliter, sive criminaliter de crimine inducente pœnam sanguinis, etiam ita enormi, ut Clericus accusatus ob illud degradari possit, accusat in tribunali Inquisitionis vel apud quemcunque alium Ecclesiasticum Judicem; quia ille non potest procedere ad pœnam sanguinis, non obstantes, quòd is tradere eum possit Judici Sæculari, quia id per accidens est. *Suar. l. c. n. 18. Diaz. l. c. num. 14. Barb. in c. 2. h. t. in 6. num. 10. Pirh. cit. num. 110. Reiffenst. num. 84.* Tertiò: dum accusatio vel denunciatio fit, sive à Laico, sive à Clerico de injuria non jam illata per crimen, sed inferenda, vel de crimine pendente in futurum, quod aliter impediri nequit, quam per denunciationem ad Judicem, vel accusationem; Idque, sive fiat ad proprium, sive alienum aut reipublicæ damnum avertendum. *Covar. Suar. l. c. num. 11. Pirh. cit. num. 109. Mol. l. c. d. 8. n. 9. Reiffenst. num. 86. Arg. c. accusasti. de accus. Si quidem SS. Canones non imponunt irregularitatem propter opus, ad quod lege naturali vel præcepto divinæ Charitatis quis obligatur, quale est accusare malefactorem, dum id necessarium ad defendendum proximum innocentem, avertendumque ab eo aut republica malum; neque etiam alibi in jure statutum, protestationem dictam necessariam, ad vitandam in hoc casu ad irregularitatem.**

3. Resp. Tertiò: Sed neque Clericus accusator, ut paulò suprâ insinuatum, sit irregularis propter mortem accusato illatam per Judicem, etiam si ipse reum capiat, detineat, & judici tradat ad puniendum, præmissâ protestatione. *Covar. l. c. num. 3. in fine. Diaz. l. c. num. 17. Pirh. n. 106.* Unde jam etiam locus ab accusatore indicari potest, ubi malefactor, v. g. fur, lateat, ut comprehendatur, ex intentione, ut reparat damnum illatum, ad hunc enim finem, cum licita sit accusatio, licita quoque sunt media ad illum. *Pirh. l. c. cum Nav. L. 5. conf. 9. b. t.* Idque, sive fur sit fugitivus, ut Nav. cum tunc captura vel indicatio illius sit medium necessarium ad reparationem damni, sive non sit fugitivus, quia in eo casu captura

& detentio, etsi non sit medium necessarium, est tamen medium utile, ad damnum reparandum.

Quæst. 255. An & quando testes in causa sanguinis fiant irregulares?

Resp. Quicumque, sive Clerici, sive Laici in causa, in qua agitur directè de pœna mortis vel mutilationis, liberè ferunt testimonium contra accusatum secutâ morte vel mutilatione, etiam si protestentur, se non ferre testimonium ad condemnandum reum, sunt irregulares; quia testis deponendo de crimine movet judicem ad ferendam sententiam, quæ maximè fundatur super illius atestatione, adeoque est causa moralis, & quidem potissima mortis, utpote cui nemo in hoc judicio sanguinis plus cooperatur, quam testis, per quem veritas elicitur. Et ita cum communi docent *Covar. l. c. §. 5. n. 5. in fine. Nav. l. c. n. 212. Diaz. in pract. crim. c. 102. n. 21. Suar. cit. d. 47. f. 3. n. 2. Mol. tract. 3. d. 47. n. 10. Pirh. h. t. n. 111. Castrop. tract. 29. d. 6. p. 3. per cor.* Dicitur primò: *In causa, in qua directè agitur ad pœnam mortis.* Secus est, seu testis non sit irregularis, dum agitur de crimine capitali civiliter ad interelle alicujus. *Pirh. l. c.* Dicitur secundò: *Liberè ferunt testimonium:* Si enim testis citatus detrectans venire & testari ad hoc cogatur præcepto superioris vel aliâ viâ à Judice (qui id in aliquibus casibus potest) non sit irregularis, etsi per accidens ad mortem reus condemnetur, cum id testi nequeat ad culpam ullam imputari; quia rei licitè operam dedit, & per se non sit cooperatus ad illum effectum, *Suar. l. c. Castrop. l. c. n. 3. Pirh. l. c. vers. non obstat etiam. Reiffenst. h. t. n. 105.* monens non esse similiter argumentandum de judice & aliis officialibus justitiæ, quia officium liberè assumpserunt, licet liberè assumptum postea necessario administrarent, & condemnent ad mortem. Dicitur tertiò: *Testantur contra accusatum.* Quia, si etiam Clericus in favorem rei, ad probandam ejus innocentiam, testetur, non sit irregularis; cum id ei prohibitum non sit. *Diaz. l. c. num. 22. Pirh. cit. n. 111. in fine.* Dicitur quartò: *Etiamsi protestetur:* quia cum testis, non propriam, sed alienam causam prosequatur, nihil prodest ei ad vitandam irregularitatem, nec idcirco desinit testimonio suo influere in sententiam mortis. Porro illud hic notandum, quòd si Clerici in causa criminali agerent testes contra accusatum coram Judice Laico, fiant non tantum irregulares, sed & peccent, quia in causa criminali coram Judice Sæculari agere testem contra reum Clericis absolutè prohibitum; unde etiam ad hujusmodi testimonium coram Judice Laico ferendum nunquam cogi possunt.

Quæst. 256. An & quando Advocatus in causa sanguinis fiat irregularis?

Resp. Primò: Advocatus in causa sanguinis præbens patrocinium accusatori contra reum, isque condemnetur ad mortem vel pœnam mutilationis, sit irregularis, etiam si fuerit protestatus, quia Advocatus valde efficaciter docendo & movendo suis argumentis judicem ad ferendam sententiam, adeoque protestatio illius facta contraria non impedit, quòd minus sit particeps Homicidii; ita *Covar. l. c. n. 5. Diaz. l. c. n. 18. Suar. l. c. f. 4. n. 3. Pirh. num. 112. Castrop. l. c. n. 5.* dicens esse sententiam omnium, si tamen mors aut mutilatio actu non sequatur, uti Judex, ita multò minus Advocatus sit irregularis, cum irregularitas ex defectu lenitatis incur-